

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/74/2020
Identifikačné číslo spisu: 3816010511
Dátum vydania rozhodnutia: 31.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3816010511.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného N. F. pre prečin opilstva podľa § 363 ods. 1 Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 31. decembra 2020 v Bratislave dovolanie obvineného N. F. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Jozefa Hurtiša proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 7. marca 2017, sp. zn. 23To/16/2017, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. sa dovolanie obvineného N. F. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Prievidza (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 11. januára 2017, sp. zn. 1T/130/2016, v odsudzujúcej časti uznal obvineného N. F. na tam uvedenom skutkovom základe vinným zo zločinu opilstva podľa § 363 ods. 1 Tr. zák.

Za to okresný súd obvineného odsúdil podľa § 363 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 4 a § 39 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, pričom na výkon trestu odňatia slobody ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený N. F. a prokurátor odvolanie, o ktorom Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozhodol rozsudkom zo 7. marca 2017, sp. zn. 23To/16/2017, tak, že ho podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. zrušil vo výroku o vine a treste a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám vo veci rozhodol tak, že obvineného N. F. uznal za vinného na tam uvedenom skutkovom základe z prečinu opilstva podľa § 363 ods. 1 Tr. zák.

Za to krajský súd obvineného odsúdil podľa § 363 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 4 a § 39 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, pričom na výkon trestu odňatia slobody ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Odvolanie prokurátora podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený N. F. najskôr sám 5. marca 2020 a následne prostredníctvom svojho ustanoveného obhajcu JUDr. Jozefa Hurtiša 4. augusta 2020 dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Tr. por.

Namietal, že svedok Š. L., ktorý mu v prípravnom konaní robil alibi, v konaní pred súdom zmenil svoju výpoveď a predtým tvrdené skutočnosti už nepotvrdil. Z uvedeného dôvodu navrhol ako svedka vypočuť E. L., ktorý dôkaz nebol vykonaný aj napriek predloženým čestným prehláseniam tohto svedka svedčiacim v jeho prospech.

Na podklade týchto skutočností obvinený N. F. uzavrel, že v predmetnom prípade nebol vykonaný zásadný dôkaz, čím došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, čo vyústilo do rozhodnutia založeného na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom.

K podanému dovolaniu sa 14. septembra 2020 vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Prievidza (ďalej len „prokurátor“) tak, že ho navrhol podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

K predmetnému vyjadreniu sa obvinený N. F., resp. jeho obhajca ďalej nevyjadrili.

Dňa 1. decembra 2020 bol spisový materiál spolu s dovolaním obvineného N. F. riadne predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie. Následne najvyšší súd ako súd dovolací [§ 377 Tr. por.] predbežne preskúmal dovolanie obvineného i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom ustanoveného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň, ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Z dikcie citovaného § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

Medzi porušenie iných obhajovacích práv je možné zaradiť aj nesprávne procesne vykonané dokazovanie, ktoré vedie k popretiu zásady kontradiktórnosti konania a s tým súvisiace znemožnenie obvinenému vyjadriť sa k dôkazu tvoriacemu podklad rozhodnutia.

Pokiaľ ide o obvineným namietané nevykonanie navrhnutého dôkazu, takúto námietku nemožno úspešne podať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva aj v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Tr. por.), alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Tr. por.) (bližšie R 116/2014-I).

Z hľadiska zachovania práv obhajoby [čomu zodpovedá aj dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.] je potom podstatné, či sa sudy v odôvodnení svojich rozhodnutí s návrhom, resp. dôkaznou situáciou vo vzťahu k návrhom dotknutej okolnosti vysporiadali; k takému vysporiadaniu môže dôjsť aj konkrétnym odkazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku, s jeho prípadným doplnením (R 43/2018-II).

Rovnako je potrebné zdôrazniť, že na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. sa vyžaduje závažné porušenie zákona, zodpovedajúce porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru.

V posudzovanom prípade však dovolací súd dáva do pozornosti, že zákonnou podmienkou uplatnenia dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) Tr. por. je podľa § 371 ods. 4 Tr. por. skutočnosť, že táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

I keď obvinený voči prvostupňovému rozsudku podal odvolanie, v ňom vyššie uvedené skutočnosti nenamietal.

Treba iba dodať, že aj v prípade splnenia tejto zákonnej podmienky, postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného N. F., keďže vo veci boli vypočutí Š. L. a C. L., ako aj celý rad ďalších svedkov na podklade výpovedí, ktorých bol ustálený skutkový stav veci bez dôvodných pochybností.

Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Na základe týchto skutočností najvyšší súd dospel k záveru, že obvineným N. F. uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Tr. por. nie sú ani formálne a ani materiálne dané, a preto jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.